

DERDE BEDRIJF.

De huiskamer bij den heer v. Gelderen.

Eerste Tooneel.

De heer v. GELDEREN, HOLTZ.

HOLTZ (*Zittend aan de tafel, hoop en wanhoop beurtelings in zijn doen, opkijkend naar den heer v. Gelderen*).

Maar is uw indruk nu dat het onherstelbaar is? Zou u denken dat 't nooit meer goed worden kan?

v. GELDEREN (*knorrig*).

Hoe moet ik dat nu weten? Wie kan dat zeggen? Vrouwen veranderen elk oogenblik.

HOLTZ.

Nou ja, maar Emma niet! Emma is nooit veranderlijk geweest! Ze was altijd dezelfde, altijd even zacht en verstandig...

v. GELDEREN.

En nou is ze veranderd. Net wat ik je zeg. Ik heb haar naar de reden gevraagd van haar besluit en toen heeft ze me gezegd dat zij den laatsten tijd was gaan voelen dat jullie niet genoeg overéén stemden.

HOLTZ.

Maar god meneer... en vroeger dan? Vroeger heeft ze dat nooit gevoeld!

v. GELDEREN.

Dat heb ik haar ook geantwoord. Maar dan zegt zij dat zij zich vroeger vergiste en dat zij nu pas ziet hoe 't is. Nou, daar moet je je immers bij neerleggen? Wat is daar nu tegen te zeggen?

HOLTZ.

Wat daarop te zeggen is, meneer? Dat die ideeën niet van haar zijn, maar dat die door een ander in haar hooft zijn gepraat. Een die ander... dat is die vent... die Oudendael... die...

v. GELDEREN.

Welnee jongen!

HOLTZ (*knikt somber*).

Als die man maar niet tusschen ons was gekomen...

v. GELDEREN.

Kom, gekheid! Denk je nu dat mijn dochter, mijn kind, zich zoo zou laten bepraten!

HOLTZ.

Als ik dien vent in m'n handen krijg! Maar hij ontloopt me, al driemaal ben ik voor niets naar hem toegegaan... Maar z'n deel zal hij van me hebben (*hij balt zijn vuisten*). (*Hanna op met een pakje onder kruisband*)

HANNA.

Alsjeblieft meneer, van de post (*af*).

v. GELDEREN (*verheugd*).

Ah! daar is de drukproef... mooi zoo... mooi. (*hij breekt de band open en leest den titel*). Kijk eens. Zie je den titel? Dat is de stelling, de basis tevens van mijn nieuwste werk, „Door plicht tot geluk.” Begrijp je? Plichtsbetrachting... dat is de geluksvoorwaarde voor de menschheid! Dit boek zal van zich doen spreken, omdat 't lijnrecht staat tegenover de leerstellingen der moderne filosofie!

HOLTZ (*droef*).

Och meneer, wat hebben we aan filosofie als we in de werkelijkheid ongelukkig zijn?

v. GELDEREN.

De filosofie leert je om geen beteekenis te hechten aan de verdrietelijkheden van de werkelijkheid.

HOLTZ (*als voren*).

Maar ik voel 't maar onderwijl.

v. GELDEREN (*haalt de schouders op*).

Hoor eens, beste jongen, met klagen kom je nu niet verder. Spreek dan liever nog eens met Emma...

HOLTZ.

Ze wil me niet zien. Ik ben ook wel erg ruw tegen haar geweest... Maar zou u nog eens probeeren willen..

v. GELDEREN.

Neen hoor. Je moest er me nou verder alsjeblieft buiten laten. Ik heb er meer dan genoeg van. Eerst Emma en dan jij weer, het heeft me waarlijk al meer dan genoeg opgehouden. Buitendien, ik heb met haar gesproken, wat wil je nu meer? Ik kan, ik mag er nu niet meer op terugkomen, ze zou denken dat er in vader's huis voor haar geen plaats meer was! Nee nee... hier bij mij moet zij altijd haar toevlucht zoeken... en kunnen vinden... Nu jongen, je weet mijn tijd is kostbaar... mijn boek wacht me! Ik wensch je 't beste... adieu! (*Af*).

Twaalfde Tooneel.

HOLTZ alleen. Dan PAUL.

HOLTZ (*schudt droevig 't hoofd, neemt dan z'n hoed en zegt*:)

Ik zal hem wel vinden. (*Hij gaat naar de deur en ontmoet daar Paul, die binnenkomt. Holtz ontstelt even*).

PAUL (*heel gewoon*).

Tiens... zoo alleen hier?

HOLTZ (*brutaal*).

Zoo, nou kan je moeilijk weer voor me wegloopen, hè?